

Abstrakt:

Tomáš Garrigue Masaryk 20. století je osobou, u které mezi badateli panuje všeobecná shoda ohledně charakteristiky i zařazení do dobové společnosti. Masaryk století 19. je ovšem naprosto odlišný případ. Dodnes není mezi badateli shoda v tom, jak přesně Masaryka zařadit, což mnozí zjednodušují zdůvodněním, že sám Masaryk byl v tomto směru nerozhodný, věnoval se mnoha věcem najednou a ne vždy je dokončil. Ústřední otázkou druhé poloviny 19. století byla nepochybně otázka sociální, která je pro mnohé též obtížně uchopitelná, jelikož na ní jde pohlížet buď velmi konkrétním, nebo velmi obecným způsobem. V této souvislosti se v práci zaměřuji nejen na Masarykův pohled na sociální otázku doby, ale přicházím s hypotézou, že právě sociální otázka a její princip rovnosti je ústředním motivem osoby Tomáše Garrigue Masaryka v 19. století. Navrhuji funkční *Masarykův model řešení sociální problematiky doby*, který je založen na zmíněném pojetí rovnosti, a to hned v několika spolu souvisejících, ale přesto dostatečně nezávislých oblastech, kterými jsou náboženství, politika, nacionalismus, společnost a vzdělání. Umístění těchto jednotlivých aspektů v rámci mého Masarykova modelu následně ověřuji skrze analýzu Masarykových myšlenek, textů a dalších badatelů, kteří se Masarykovi věnovali. Smysluplnost zvoleného modelu totiž lze ověřit jedině tak, že se každý jeho aspekt musí analyzovat zvlášť. Samotný model pak získává tvar nikoliv pyramidy, ale kruhu, kde ve středu stojí právě zmiňovaný princip rovnosti. Jelikož sociální problematika je problémem dlouhodobým, ba skoro věčným, tak je Masarykův přístup k jejímu řešení do určité míry nadčasový a v mnoha ohledech relevantní i pro dnešní společnost. Cílem tedy není představit jen dalšího Masaryka, který se přidá do již bohaté skladby Masaryků dosavadních, ale spíše ukázat jakýsi ideový most, který má snahu velkou část těchto různých Masaryků přivést dohromady a propojit je do osoby, která svým snažením musí nutně být blízka nejednomu čtenáři.

Klíčová slova: Masaryk, sociální otázka, Rakousko-Uhersko, náboženství, politika, vzdělání, nacionalismus, společnost